

Studiul epistolei către Evrei – W.J. Ouweneel

Studiul nr. 9: Isus – jertfa mai bună (Evrei 9.13-10.18)

Introducere

A. Persoana mai bună (Evrei 1.1-7.28)

B. Sistemul mai bun (Evrei 8.1-10.18)

1. Isus, Mijlocitorul unui legământ mai bun (Evrei 8.1-13)
2. Isus a intrat în cortul mai desăvârșit (Evrei 9.1-12)
3. Isus este jertfa mai bună (Evrei 9.13-10.18)
  - 3.1 Sângele lui Hristos (Evrei 9.13-22)
  - 3.2 Hristos a intrat în Locul Preasfânt (Evrei 9.23-28)
  - 3.3 Hristos a venit în lumea aceasta (Evrei 10.1-10)
  - 3.4 Jertfa lui Hristos adusă odată pentru totdeauna (Evrei 10.11-18)

==> Teme

1. *Citiți mai întâi întreg pasajul în liniște și atent, căutați să aflați cât se poate de bine expunerea de idei a scriitorului în cele patru părți principale și să identificați temele cele mai importante.*
2. *Ce vrea să spună scriitorul în Evrei 9.13,14, în Evrei 9.15,16 și în Evrei 9.16-18?*
3. *Care versete se referă în tot pasajul la care evenimente din marea zi a ispășirii?*
4. *Ce cuvinte diferite sunt folosite pentru legăminte?*
5. *Faceți o prezentare de ansamblu detaliată a diferenței între jertfele de odinioară și jertfa lui Hristos în Evrei 9.23-10.18.*
6. *Despre care trei arătări ale lui Hristos vorbește Evrei 9.24-28? Care este succesiunea în timp și contextul logic al acestor trei arătări?*
7. *Ce înseamnă „umbră” și „chip” în Evrei 10.1?*
8. *Ce înseamnă Evrei 10.9b și „care vrea” în Evrei 10.10 în lumina textului din Evrei 10.5-8?*
9. *Ce înseamnă „sfânt” și „făcut desăvârșit” în Evrei 10.10,14?*
10. *Ce vrea scriitorul să spună în Evrei 10.18?*

B 3.4 Jertfa lui Hristos adusă odată pentru totdeauna (Evrei 10.11-18)

Evrei 10.11-18: 11. Și, în adevăr, orice preot stă în picioare în fiecare zi, slujind și aducând^a deseori aceleași jertfe care niciodată nu pot înlătura păcatele, **12.** dar El, după ce a adus o singură jertfă pentru păcate, S-a așezat pentru totdeauna¹ la dreapta^b lui Dumnezeu, **13.** de acum așteptând până când vrăjmașii Lui vor fi puși ca așternut al picioarelor Lui.^c **14.** Pentru că, printr-o singură jertfă i-a desăvârșit pentru totdeauna pe cei sfințiți.² **15.** Dar și Duhul Sfânt ne mărturisește; pentru că, după ce a spus: **16.** „Acesta este legământul pe care-l voi întemeia pentru ei, după acele zile“, zice Domnul: „Dând legile Mele în inimile lor, le voi înscrie și în gândurile lor“; **17.** și: „nicidecum nu-Mi voi mai aminti de păcatele lor și de nelegiuirile lor“.^d **18.** Iar unde este iertare de acestea, nu mai este jertfă pentru păcat.

Remarci

¹. Același cuvânt ca și „neîncetat” în versetul 1; compară cu Evrei 7.3.

². Sau „sunt”, fără determinare a timpului, ci numai descrierea realității (ca în Evrei 2.11), determinarea timpului o dă versetul 10.

^a. Exodul 29.38

^b. Evrei 1.3; 8.1; 12.2; Psalmul 110.1; Matei 22.44; Marcu 16.19; Faptele apostolilor 2.34; Efeseni 1.20

^c. Psalmul 110.1

^d. Evrei 8.10,12; Ieremia 31.33,34

Comentariu

În versetele anterioare am găsit:

Revelarea voii lui Dumnezeu, și anume jertfa lui Hristos și sfințirea noastră (închinarea pentru serviciul preoțesc în Locul Preasfânt) (versetele 5-10); acum urmează:

Jertfa lui Hristos unică, desăvârșită și așezarea Sa triumfală la dreapta lui Dumnezeu, care a urmat după aceea (versetele 11-14), și:

Mărturia Duhului Sfânt, care ne confirmă pe baza profeției despre introducerea noului legământ introducerea unui sistem nou și, inclus în acesta, o jertfă nouă (versetele 15-18).

Pe baza jertfei lui Hristos sunt puse încă o dată în lumină unele diferențe față de jertfele de odinioară și unele diferențe numite deja sunt detaliate (compară Evrei 7.27,28; 9.6-28; 10.1-10). Toate laolaltă sunt șapte diferențe importante, pe care noi le-am găsit:

- Odinioară era un mare preot păcătos, care trebuia să jertfească și pentru sine însuși – acum este un Mare Preot desăvârșit, care trebuie să jertfească numai pentru alții;

- Odinioară marele preot venea cu jertfe de animale și aducea lui Dumnezeu sânge de animale – Hristos S-a jertfit pe Sine Însuși și a adus lui Dumnezeu sângele Lui propriu;
- Odinioară preotul trebuia să aducă anual și zilnic jertfe – acum Hristos a adus o singură dată o jertfă suficientă, desăvârșită (argumentul acesta este repetat aici în versetele 11,12,14);
- Jertfele de animale de odinioară nu puteau îndepărta păcatele (vezi versetul 11b), ele puteau cel mult să le „amintească” (versetul 3) – prin jertfa lui Hristos pot fi iertate păcate și păcătoșii pot fi curățiți (versetele 17,18);
- Jertfele de animale de odinioară dădeau cel mult temporar o conștiință bună – jertfa lui Hristos ne face desăvârșiți; ea ne dă o dată pentru totdeauna o conștiință bună (versetul 14; compară cu Evrei 9.9,14; 10.2,22);
- Odinioară preotul își făcea slujba stând în picioare, ceea ce ilustra că „niciodată nu era gata” – deoarece jertfa lui Hristos era eficace odată pentru totdeauna, El putea, după ce a adus jertfa, să se așeze la dreapta lui Dumnezeu, unde El așteaptă ultimele urmări minunate ale lucrării Sale (acesta este un argument nou; versetele 11-13);
- Odinioară Locul Preasfânt a rămas închis; serviciul jertfelor de odinioară nu putea crea poporului intrare liberă – jertfa lui Hristos ne-a pregătit o cale nouă și vie, pe care noi avem voie să intrăm cu îndrăzneală în Locul Preasfânt (vezi în continuare comentariul la versetele 19-22).

Citarea unui nou pasaj din Scriptură, Psalmul 110.1, este o dovadă nouă din Biblia iudaică despre înțelesul noului sistem și despre diferențele față de sistemul vechi. Căci, dacă Hristos conform Psalmului 110 a intrat în cer după ce a făcut lucrarea Sa și după aceea S-a așezat la dreapta lui Dumnezeu, atunci prin aceasta se accentuează că lucrarea Lui a fost făcută odată pentru totdeauna și rămâne valabilă pentru „totdeauna” (sau: continuu, neîntrerupt). Înțelesul faptului că Hristos S-a așezat la dreapta lui Dumnezeu este în epistola către Evrei întotdeauna altul:

- pe baza gloriei Sale personale (Evrei 1.3);
- ca dovadă a supremației Lui față de îngeri și vrăjmașii Lui, da, peste întreaga creație (Evrei 1.13);
- cu privire la funcția Lui sfântă („slujitor”) în Locul Preasfânt (Evrei 8.1,2); pe baza (ca dovadă) a desăvârșirii și caracterului unic al jertfei Sale (Evrei 10.12);
- ca sfârșit al alergării Lui pe pământ, în care El este marele nostru Conducător și Desăvârșitor al credinței (Evrei 12.1).

Urmările jertfei lui Hristos sunt aici de două feluri (compară cu Evrei 9.23-28);

- Acum: curățirea păcătosului, crearea unei conștiințe desăvârșite, intrare în Locul Preasfânt;

- În curând: mântuirea deplină (Evrei 9.28), supunerea tuturor vrăjmașilor (Evrei 10.13), desființarea păcatului din cosmos (Evrei 9.26).

Mereu se pune accentul pe faptul că curățirea și sfințirea au loc cu privire la un țel mai minunat și mai important, și anume pentru a fi făcuți potriviți (corespunzători) pentru slujirea în Locul Preasfânt: facerea desăvârșită a conștiinței acelor care fac serviciul divin (Evrei 9.9),

- curățirea conștiinței, pentru a sluji Dumnezeului viu (Evrei 9.14),
- sfințirea acelor care se apropie (Evrei 10.1),
- curățirea conștiinței celor care slujesc (Evrei 10.2), și de asemenea și sfințirea celor închinați (sfințiți) pentru serviciul divin (Evrei 10.14),
- și în continuare: curățirea conștiinței ca să te poți apropia în Locul Preasfânt (Evrei 10.19-22).

La sfârșitul acestui pasaj din epistola către Evrei scriitorul revine la începutul lui, și anume la profeția noului legământ din Ieremia 31. Acum nu are loc pentru a arăta mai clar noul legământ, ci pentru a scoate în evidență caracterul unic al jertfei. Duhul Sfânt ne mărturisește „nouă”, credincioșilor din Israel („evreilor”; cu o aplicare la noi) că în curând Dumnezeu va scrie legile Sale pe inimi (ale celor născuți din nou) și va ierta păcatele pentru eternitate și le va îndepărta. Deci, jertfele de odinioară nu puteau îndepărta nici un păcat; dar dacă Dumnezeu iartă acum păcatele poporului Său, și anume toate, și fără ca să mai revină la ele, atunci aceasta arată clar, că:

- jertfa noului legământ poate evident îndepărta păcatele;
- această jertfă este evident așa de efectivă, că niciodată nu mai este necesară o altă jertfă (versetul 18).

Versetul 11: scriitorul adaugă acum alte argumente, ca să scoată în evidență caracterul desăvârșit și unic al jertfei lui Hristos. Pentru aceasta el citează două pasaje noi din Scriptură (alături de Psalmul 40), și anume Psalmul 110 și Ieremia 31, din care el a citat deja odată. Acest argument nou este introdus prin cuvântul „și” la începutul versetului. În versetele anterioare era vorba înainte de toate de felul deosebit al jertfei lui Hristos, acum scriitorul se ocupă mai îndeaproape cu felul deosebit al preotului. În serviciul preoțesc de odinioară era așa, că preoții exercitau slujba lor stând în picioare; în cortul din pustiu nu era nici un scaun. Acest stat în picioare accentuează că această slujbă niciodată nu era gata; mereu trebuiau aduse jertfe noi, căci nici o jertfă nu era nici măcar aproximativ efectivă. Nu era numai o repetare „anuală” a serviciului de jertfă, și anume în marea zi a ispășirii (Evrei 9.7,25; 10.3), ci și o repetare „zilnică” a serviciului de jertfă, și anume jertfa de dimineață și jertfa de seară (Exodul 29.38-41; Numeri 28.3-8). Aceste două jertfe prescrise, aceea din marea zi a ispășirii adusă anual și jertfa arderii de tot zilnice, sunt o imagine a celor două laturi ale lucrării de ispășire a lui Hristos (jertfa pentru păcat și jertfa arderii de tot), însă repetarea lor permanentă arată totodată contrastul mare între ele. „Fiecare preot” desigur nu înseamnă că realmente fiecare preot contribuia zilnic la jertfa de ardere de tot (compară cu Luca 1.8,9), ci că tot neamul de preoți era implicat în aceeași măsură în serviciul lor de jertfă. Repetarea jertfelor aparent lipsită de sens este redată prin cuvintele

„zilnic”, „aceleași” și „deseori”, la care se adaugă că ele niciodată nu puteau înlătura păcatele (vezi versetul 4).

Înlătura: un cuvânt puțin altfel decât cel din versetul 4; acolo este anaireo, aici periaireo (numai prefixul este altul), ceea ce înseamnă textual: „să înlături ce este de jur împrejur”, așa precum se înlătură pielea sau o haină de pe corp sau plicul unei scrisori. Dacă redăm aici înțelesul original, atunci ne putem imagina omul, așa cum el este complet înconjurat de păcate, ca și cum ar fi îmbrăcat cu „o haină mânjită” (Isaia 64.6), de care este dezbrăcat pe baza unei jertfe suficiente (Zaharia 3.3-5).

Versetul 12: dar El: de fapt „Acesta”, și anume „Preotul acesta”, în contrast cu preotul din versetul 11. În contrast cu preotul care trebuia să aducă zilnic mereu aceleași jertfe stă Preotul care trebuia să aducă numai o singură jertfă de tăiere pentru păcat, o jertfă care era valabilă odată pentru totdeauna.

Pentru totdeauna: unii traducători și comentatori leagă expresia aceasta (care de fapt înseamnă: „continuu, neîntrerupt”) cu fraza intermediară: „după ce El a adus o singură jertfă pentru păcate”. Însă împotriva acestei păreri sunt motive serioase. Expresia „o singură” care însoțește cuvântul „jertfă” este deja suficient pentru a pune jertfa unică a lui Hristos față în față cu multele jertfe ale preoților aaroniți (Wuest). Este potrivit să se spună despre preoții leviți că ei jertfeau eis to dienekes (mereu). Dimpotrivă, să se spună despre Hristos că El jertfea eis to dienekes (mereu) este aproape o contradicție în sine (Vaughan). Dacă se leagă această expresie cu „S-a așezat”, atunci ia naștere un sens mai bun: „S-a așezat pentru totdeauna” este în opoziție cu „stă în picioare în fiecare zi” (versetul 11). Să luăm înțelesul textual: Hristos, după ce El a făcut jertfa Sa, S-a așezat „continuu neîntrerupt” la dreapta lui Dumnezeu. El S-a putut așeza acolo, deoarece jertfa Lui a fost făcută odată pentru totdeauna (ephapax; versetul 10) și nu mai trebuie repetată; nu a mai rămas nimic de făcut. Hristos nu mai trebuie să se ridice ca să mai facă încă o dată o astfel de jertfă (compară cu Evrei 9.25,26).

Versetul 13: și totuși Hristos nu rămâne șezând neîntrerupt până în veșnicie la dreapta lui Dumnezeu. El Se va ridica încă o dată, însă atunci nu va mai fi pentru ca El Însuși să Se jertfească, ci ca să realizeze rezultatele ultime și definitive ale lucrării Sale. Același argument l-am găsit la sfârșitul capitolului 9: Hristos S-a jertfit odată, și când El va veni apoi a doua oară pe pământ, aceasta va avea loc fără ca El să mai aibă a face cu problema păcatului (căci aceasta a fost rezolvată odată pentru totdeauna pe Golgota), ci ca să aducă mântuirea (deplină) acelor care Îl așteaptă. Așa cum acolo este vorba de credincioși, aici găsim cealaltă latură a revenirii Sale, și anume supunerea vrăjmașilor Lui. Cine sunt concret acești vrăjmași este aici fără importanță. Este vorba că din nou o profeție vechi-testamentală arată deja că jertfa lui Hristos este unică și suficientă. Căci dacă Dumnezeu îi dă un loc la dreapta Lui, atunci prin aceasta El arată implicit că jertfa este desăvârșită și ea niciodată nu mai trebuie repetată. În ceea ce privește ispășirea, lui Hristos nu I-a mai rămas nimic de făcut, atunci când în triumf Și-a ocupat locul la dreapta lui Dumnezeu, până când și vrăjmașii Lui Îi vor fi supuși (vezi comentariul la Evrei 1.13 și la Evrei 1.2; 8.1).

De acum așteptând: aceasta înseamnă începând din momentul în care Hristos Și-a luat locul la dreapta lui Dumnezeu. Cuvântul „a aștepta” este remarcabil, deoarece el arată că nu numai credincioșii de pe pământ, ci și Hristos în cer „are privirea îndreptată” spre revenirea Sa. În lumina aceasta înțelegem și cuvântul apostolului Pavel: „Domnul să vă îndrepte inimile ... spre răbdarea lui Hristos” (2 Tesaloniceni 3.5) precum și cuvântul lui Hristos din gura lui Ioan: „Pentru că ai păzit cuvântul răbdării Mele ...” (Apocalipsa 3.10).

Versetul 14: după terminarea lucrării Hristos poate în triumf să-Și ocupe locul la dreapta lui Dumnezeu (versetul 12). De ce aceasta este așa, este accentuat din nou în versetul acesta; ia seama la remarcabilul „pentru că”. Hristos a adus o singură jertfă, și această jertfă a fost suficientă odată pentru totdeauna, căci ea a făcut desăvârșiți pentru totdeauna („continuu neîntrerupt”) pe aceia care devin sfințiți. După ce valoarea jertfei a fost aplicată la ei, credincioșii sunt și rămân întotdeauna, neîntrerupt „desăvârșiți”. Ce înseamnă aceasta din urmă am discutat detaliat la Evrei 7.11,19; 9.9; 10.1. „A desăvârși” este aici: crearea unei conștiințe desăvârșite, adică o conștiință care a fost eliberată pentru totdeauna de povara păcatului și de frica de judecată față de un Dumnezeu-Judecător sfânt și drept. Pentru alte înțelesuri ale cuvântului „a desăvârși” vezi comentariul la Evrei 5.14.

Cei care devin sfințiți: în versetul acesta nu găsim nici o aluzie la momentul când are loc sfințirea, așa cum este cazul în Evrei 2.11. „Cei sfințiți” este simplu o descriere atemporală a credincioșilor, care sunt puși deoparte pentru slujba divină, pentru serviciul preoțesc în Locul Preasfânt (vezi comentariul la versetul 10). Dacă totuși se vrea o referire la timp, atunci se cade în concluzia falsă că sfințirea are loc înainte de a fi desăvârșit, în realitate fiind cu totul invers: aceia care sunt „desăvârșiți” sunt prin aceasta potriviți pentru „sfințire”: pentru consacrarea pentru slujire. Dar și aceasta este numai o succesiune morală, nu una temporală având în vedere faptul că facerea desăvârșit și sfințirea au loc în același moment al convertirii și nașterii din nou.

Versetul 15: scriitorul se referă acum la un al treilea loc din Scriptură, care a fost citat deja mai înainte (Evrei 8.8-12), și anume Ieremia 31 (aici numai versetul 33 și 34). În Evrei 8 a dovedit pe baza Ieremia 31 că Dumnezeu a anunțat deja în Vechiul Testament un sistem cu totul nou, un legământ nou, prin care vechiul legământul a fost declarat automat ca învechit. Acum scriitorul citează iarăși un cuvânt din această profecie, ca să arate că eficacitatea anunțată a noului sistem se bazează pe eficacitatea unei jertfe noi, desăvârșite. Aceasta nu este numai mărturia unui profet, ci este mărturia Duhului Sfânt prin el (compară de exemplu Faptele apostolilor 1.16; Evrei 3.7; 9.8). Este o mărturie dată „nouă”, adică cititorilor evrei, credincioșilor din Israel, o „rămășiță potrivit unei alegeri a harului” (Romani 11.5), un prevestitor al rămășiței viitoare din Israel, cu care se va încheia efectiv noul legământ la începutul Împărăției păcii. Rămășița iudaică din epoca actuală face parte din Adunarea (Biserica) lui Dumnezeu (Evrei 12.23), așa că puterea acestui argument se poate aplica și la toți ceilalți creștini credincioși.

Versetul 16: cu privire la particularitatea acestui verset vezi comentariul la Evrei 8.10. În contextul din Evrei 10 semnificația citatului este să arate cum sub noul legământ va avea loc o

lucrare lăuntrică a Duhului lui Dumnezeu în inima și mintea credincioșilor, așa cum nu a avut loc sub vechiul legământ – în orice caz nu în interiorul cadrului formal (în afară de aceasta și în Vechiul Testament au fost la fel oameni născuți din nou!). „Facerea desăvârșit” din versetul 14 este nu numai o spălare exterioară (compară cu Evrei 9.13; 10.22), ci o lucrare lăuntrică de curățire și iertare, corespunzătoare și suficientă, odată pentru totdeauna. Sângele material al animalelor nu poate realiza o astfel de curățire lăuntrică, însă puterea morală a sângelui lui Hristos poate realiza aceasta.

Versetul 17: cu privire la particularitatea acestui verset vezi comentariul la Evrei 8.12. Probabil la începutul acestui verset ar trebui să ne gândim la un cuvânt, căci fraza întregă din versetul 15b începe cu o propoziție secundară („după ce ...”), cu toate că este clar unde începe propoziția principală. S-ar putea crede că ea începe cu cuvintele „zice Domnul” în versetul 16, însă acolo cuvintele acestea aparțin citatului însuși, cu toate că propoziția secundară și propoziția principală constituie un contrast logic nu ne semnificativ. Mai bine pare să fie, ca la începutul versetului nostru să se citească cam așa: „[spune El după aceea]”. Scriitorul nu a copiat aceste cuvinte ca să întrerupă citatul în vreun loc. Înțelesul este în orice caz foarte clar: după ce în versetul 16 a arătat lucrarea lăuntrică a Duhului lui Dumnezeu, el citează versetul care are cea mai mare importanță pentru tema lui: îndepărtarea păcatelor. Ca și în versetul 16 și aici este citat scurta Ieremia 31; în afară de aceasta aici stă cuvântul „nelegiuirile” în loc „nedreptățile”, dar care nu înseamnă nici o diferență pentru temă. Anomie nu înseamnă „încălcarea legii” (conform lui Grosheide), ci înseamnă mai mult o atitudine de răzvrătire, nerecunoașterea unei legi, a unei autorități divine.

Aminti: înrudit cu „amintire” din versetul 3. Sub vechiul legământ sunt amintite permanent păcatele înfăptuite, deoarece nici o jertfă nu le-a anulat pe deplin. Însă noul legământ are o singură jertfă, o jertfă suficientă pentru totdeauna, care ispășește păcatele așa de eficace, că Dumnezeu, ca să zicem așa, le alungă pentru totdeauna din amintirea Sa. Ele nu mai există pentru El.

Versetul 18: aici se trage concluzia din citatul din Ieremia 31 și totodată și din toate expunerile anterioare. Prin aceasta versetul acesta constituie finalul unei argumentări lungi și mijlocul acestei epistole. Versetul acesta devine imediat clar dacă se citește la finalul acestuia cuvântul „nu mai este” (sau „nu se așteaptă”). Argumentul este: deoarece sub noul legământ pe baza jertfei lui Hristos păcatele credincioșilor au fost iertate evident radical odată pentru totdeauna, nu mai este necesară nici o jertfă pentru păcat, care să ispășească un păcat sau altul; toate păcatele au fost deja ispășite. Prin aceasta este clar, că serviciul jertfelor vechi-testamentale nu mai are nici o valoare și nici o însemnătate. El nu putea da nici o iertare, ci avea un sens în măsura în care el arăta spre adevărata jertfă a lui Hristos. Această jertfă a avut loc în chip desăvârșit odată pentru totdeauna.